

Geachte heer/mevrouw,

De Piratenpartij zet zich in voor de vrije toegang tot kennis, technologie en cultuur. Wij maken ons zorgen over dit ontwerpvoorstel en de consequenties die dit kan hebben voor de vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Voorts zijn wij verontrust over de gevolgen die sterke monopolies door het auteursrecht voor de economie zullen hebben.

Deze reactie is gestructureerd aan de hand van de artikelen in de richtlijn inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt (de richtlijn).

Wordt met het implementatievoorstel de richtlijn volledig en juist omgezet?

Neen. De (derde) hoofddoelstelling voor het bewerkstelligen van een duurzamere markt voor cultuurmakers, creatieve bedrijfstakken en de pers zal niet worden bereikt. Integendeel.

De realiteit is dat de auteursrechtlijn altijd slecht zal zijn voor cultuurmakers, creatieve bedrijfstakken en de pers. Het zal voor creatieve makers de mogelijkheden beperken, doordat de verplichte uploadfilters onafhankelijke media- en technologiebedrijven uit de markt zullen drukken, wegens de torenhoge kosten ervan en desondanks nog steeds de enorme risico's op aansprakelijkheid.

De auteursrechtlijn versterkt monopolies in het voordeel van zeer grote bedrijven en ten nadele van het midden- en kleinbedrijf. Alleen grote Amerikaanse internetbedrijven hebben de technologie en de middelen om de vereiste uploadfilters te bouwen.

De overheid kan de schade aan de Nederlandse economie zoveel mogelijk beperken door deze private auteursrecht-monopolies te reguleren door beperkingen en uitzonderingen op te leggen, door middel van maatregelen die de rechten van de gebruiker maximaal te beschermen.

Algemeen

Uitgangspunt van de implementatie is zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande wetgeving.

De Auteurswet kent exclusieve marktrechten van tijdelijke duur toe aan creatieve makers ten behoeve van commerciële distributie, behoudens de beperkingen, bij de wet gesteld. Het auteursrecht is een beperking van de rechten van het publiek. De beperkingen die de wet stelt geven bepaalde rechten terug aan het publiek. In het dagelijkse spraakgebruik worden deze beperkingen vaak 'uitzonderingen' genoemd.

Het vrij mogen gebruiken en delen van kennis en cultuur is de normale situatie.

Maar dat publieke belang wordt niet gediend, tenzij er beperkingen zijn aan het auteursrecht waardoor nieuwe generaties op de eerdere bijdragen kunnen voortbouwen en becommentariëren. Het tijdelijke monopolie dat de Auteurswet aan de makers biedt is voor het grootste deel een bedrijfsmodel / economische kwestie. De gebruikersrechten dienen zo ruim mogelijk toegepast te worden om marktfalen te voorkomen.

Artikel 25

Wij dringen er dan ook bij de Nederlandse overheid op aan om veelvuldig gebruik te maken van de mogelijkheid die artikel 25 biedt door een brede interpretatie te nemen van de beperkingen en uitzonderingen en met stakeholders actief op zoek te gaan naar een juiste balans tussen de bescherming van rechtheouders en de belangen van EU-burgers en -bedrijven.

Artikel 15

Onze Europese bedrijven zullen worden gehinderd in hun vermogen om te concurreren of zullen bepaalde markten volledig moeten opgeven. De markt zal verder worden verstoord doordat kleine ondernemingen die de hegemonie van grote Amerikaanse technologiebedrijven zouden kunnen doorbreken zullen worden weggevaagd. Het geeft grote pers- en media-uitgevers een dominante marktpositie, die wordt verergerd doordat zij daardoor ook monopsonie-macht uitoefenen, een 'monopolie op inkoop', dat wil zeggen werkgeversmacht om de compensatie voor (creatieve) arbeid naar beneden vast te stellen. De hierdoor in gang gezette consolidatie in de markt zal de positie van auteurs, journalisten en artiesten verder verzwakken.

Het uiteindelijke ontwerp bevat geen uitzonderingen om kleine en niet-commerciële diensten, waaronder ook uw persoonlijke blog, te beschermen. Ook voor de implementatie van artikel 15 geldt dat de Nederlandse samenleving en economie gebaat is bij een brede interpretatie van de beperkingen en uitzonderingen, geboden door artikel 25.

Artikel 17

De wetgever is zich er aan gehouden om in overeenstemming met artikel 11 van het 'HANDVEST VAN DE GRONDRECHTEN VAN DE EUROPESE UNIE (2012/C 326/02)' de vrijheid van meningsuiting en van informatie te waarborgen. Dit recht omvat de vrijheid een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen.

De 'Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression' van de Verenigde Naties heeft er al in 2018 op gewezen dat de EU de hervorming van het auteursrecht in overeenstemming brengen moet met internationale mensenrechtennormen.

Artikel 17 van de richtlijn lijkt bedoeld om internetplatforms ertoe aan te zetten de door de gebruiker gegenereerde content te monitoren en aan banden te leggen, zelfs op het moment dat de content wordt geüpload. Een dergelijke grote druk om vóór de publicatie te filteren is noch een noodzakelijke, noch een evenredige reactie op een inbreuk op het auteursrecht op het internet.

De Nederlandse overheid dient voor de implementatie van artikel 17 minimaal te zorgen om:

- (a) het gebruik van citaat, kritiek, recensie, of gebruik voor een karikatuur, parodie of pastiche verplicht toe te staan;
- (b) aanbieders van online-diensten zonder winstoogmerk en platforms voor het ontwikkelen en delen van opensourcesoftware uit te zonderen.
- (c) gebruikers moeten toegang hebben tot transparante informatie over de werking van de maatregelen die door platforms worden toegepast met betrekking tot de content van de rechthehouder. Deze informatie moet verifieerbaar zijn voor de betrokken gebruikers en uploaders moeten over zinvolle manieren beschikken om verwijderings- of filteracties te betwisten.

De Republiek Polen heeft beroep ingesteld op 24 mei 2019 voor nietigverklaring van artikel 17, lid 4, onder b), en artikel 17, lid 4, onder c), met indien nodig nietigverklaring van artikel 17 van richtlijn (EU) 2019/790 in zijn geheel. Zaak C-401/19 (2019/C 270/24) Beroep ingesteld op 24 mei 2019 — Republiek Polen/Europees Parlement en Raad van de Europese Unie.

Artikel 17 zal meer nog dan artikel 15 onze Europese bedrijven hinderen in hun vermogen om te concurreren of ze zullen bepaalde markten volledig moeten opgeven.
Onze open Nederlandse economie is gebaat bij vrij verkeer van mensen, goederen en vrijheid van informatie.

Gezien het belang voor de Nederlandse economie, en gezien het belang van de Nederlandse samenleving voor de vrijheid van informatie, dringen wij er bij de Nederlandse overheid op aan om in afwachting van dit door Polen ingestelde beroep de implementatie van artikel 17 op te schorten tot er uitspraak is gedaan door het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) in deze zaak.

Verder raden wij de Nederlandse overheid aan in overweging te nemen zich aan te sluiten bij deze zaak, en het beroep van Polen te ondersteunen.

Samenvatting

In de kenniseconomie is vrije toegang tot informatie essentieel.

De Piratenpartij dringt er bij het kabinet sterk op aan om omzetting van deze Europese richtlijn te bewerkstelligen waarin de schade van de richtlijn zo veel mogelijk beperkt wordt en de rechten van de gebruiker van het internet maximaal worden beschermd.

Hoogachtend,

Namens de Piratenpartij Nederland

ir. W.A. Brandsma

